

Toespraak Simon Huiskamp, voorzitter van het 4 en 5 mei comité Enschede

Mijn naam is Simon Huiskamp, als voorzitter van het 4 en 5 mei comité Enschede heet ik u welkom.

Op 4 mei herdenken wij allen – de burgers en militairen – die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld, zijn omgekomen of vermoord; zowel tijdens de Tweede Wereldoorlog en de koloniale oorlog in Nederlands Indië en Indonesië, als in oorlogssituaties en bij vredesoperaties daarna.

Dit jaar staat '80 jaar vrijheid' centraal.

Met dit thema wordt ook aandacht gevraagd voor de littekens die de Tweede Wereldoorlog achterlieten en die nog steeds zichtbaar zijn. Heel direct in families die dierbaren hebben verloren omdat zij vermoord zijn tijdens de Holocaust, of zijn omgekomen door het oorlogsgeweld in Nederland en in Nederlands-Indië en Indonesië.

In de tweede wereldoorlog zijn naar schatting 55 miljoen mensen vermoord en overleden ten gevolge van oorlogsgeweld. Mensen zoals diegene die nu naast u staan, uw familieleden, inclusief baby's en bejaarden die ten prooi vielen aan een waanzinnige machine. Een vernietigende machine die miljoenen Joden, honderden Sinti en Roma, duizenden verzetsstrijders én mensen met een geestelijke beperking, heeft vermoord. Mensen die als afwijkend of zinloos werden bestempeld, zoals homoseksuelen en gehandicapten. Zij zijn niet overleden om wie zij waren, zij zijn doelbewust vermoord. Door een feilloos ingerichte machinerie, waaraan een inktzwart idee ten grondslag lag, waarbij macro- en micromanagement noodzakelijk waren, en de praktische uitvoering vooral efficiënt moest zijn. Dat is waartoe fascisme, slechtheid en oorlogen kunnen leiden.

Wij her-denken vandaag, dus wij denken vandaag

Want als wij vergeten waartoe het verlies van democratische waarden en het verlies van een rechtstaat toe kunnen leiden, dan denderen wij als een trein op drift een inktzwart ravijn in, dan ontkennen wij onze verantwoordelijkheid om de herhaling van de geschiedenis te voorkomen.

In ons eigen denken en daarna ons handelen wordt de toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen vormgegeven.

Als wij onze democratische waarden waarborgen, én wij anderen kunnen aanspreken op de wederkerigheid die hierbij noodzakelijk is, dan kunnen wij onze vrijheid blijvend herdenken.